

„A hír szent,
a vélemény szabad”

Közeleti napilap
Fővárosi kiadás

35. évfolyam, 24. szám

2002. január 29., kedd

WWW.MAGYARHIRLAP.HU

OKTATÁS
14. oldal
INGATLAN
24. oldal

28 oldal, 89 forint

Furulyás marad a Fradi elnöke?

Novák és Gyarmati visszalépett,
csütörtökön dönt a közgyűlés

28. oldal

Hallgatók egyetemi toplistája

Az ELTE és a Műegyetem mellett
Debrecen és Szeged az élen

14. oldal

Martonyi segíteni akar

Perez külügyminiszter után
Jasszer Arafat is fogadja

4. oldal

BELFÖLD

Legtöbben az államfőben bíznak

TÁRKI A pártokban a legkevésbé, míg a köztársasági elnöki intézményben a legjobban bíznak ma Magyarországon – derül ki a TáRKI felméréséből. A magyarok többsége a sajtónak sem hisz tiszta szívből.

6. oldal

Rekordot dönt a január

Az utóbbi napokban szinte kora nyári meleg köszöntött az országra: az ilyenkor szokásos 1,5 fok helyett például 17,3 fokot mértek tegnap Szentgotthárdon. Az enyhe napokban szerencsére nem támad még az influenza.

7. oldal

KÜLFÖLD

Zsarolnak az emberrablók

Foto: Reuters

Elrabolták Daniel Pearl amerikai újságíró, a The Wall Street Journal dél-ázsiai irodájának vezetőjét a pakisztáni Karacsi-ban. Az emberrablók szoros kapcsolatban állnak az al-Keida csoporttal. A The Washington

Posttal elektronikus postán fényképes üzenet kíséretével közölték: a CIA-ügynöknek tartott újságíró kivégzik, ha nem javítanak a guantánamói támaszponton fogva tartott muzulmán harcosok helyzetén, és nem küldik haza őket.

3. oldal

INTERJÚ

Lomnici a függetlenség garanciájáról

Ma iktatja be hivatalába Mádl Ferenc köztársasági elnök a Legfelsőbb Bíróság új elnökhelyettesét. Lomnici Zoltán lapunknak egyebek között kijelentette: meg kell teremteni a bírók függetlenségének anyagi garanciáit.

9. oldal

GAZDASÁG

Pályázat minimálbér-kompenzációra

Március közepéig pályázhatnak a cégek és az egyéni vállalkozók a minimálbér-emelés ellensúlyozására szánt 15 milliárd forintos kompenzációra. A gazdasági tárca több tízezer pályázóra számít, és a becslések szerint a támogatási igény meghaladja majd a rendelkezésre álló keretet.

18. oldal

KULTÚRA

LGT-fesztivál a Hajógyári-szigeten

A tervek szerint június 1-jén LGT-fesztivált rendeznek a Hajógyári-szigeten. A legendás zenekar cirkuszi előadással, balettprodukcióval, dalkonversennel, a Képzelt riport... koncertszerű előadásával és természetesen a Locomotiv GT fellépésével várja a régi bulikra emlékező tízezreket.

12. oldal

SPORT

Felszámolják a Prost-istállót

Fel kell számolni a harmincmillió dolláros adósságot felhalmozó Prost-istállót – így döntött tegnap a versailles-i bíróság. A Forma-1-es csapat két hónap alatt sem tudott megfelelő pénzügyi garanciát nyújtó befektetőre lel.

28. oldal

VÁRHATÓ IDŐJÁRÁS

Budapest	D-Magyaró.	Ny-Magyaró.	K-Magyaró.
napos	kissé felhős	kissé felhős	kissé felhős
13°	13°	14°	12°

Tízezrek élnek azbesztes házakban

Több száz olyan lakó- és középület található Magyarországon, amelybe szigetelőanyagként rákeltő azbesztest építettek be. Közülük több helyen az azbeszt koncentrációja meghaladja vagy megközelíti az egészségügyi határértékeket.

MH-információ / Szilágyi A. János

Az eddigi vizsgálatok azt bizonyítják, hogy elsősorban a győri házgyár által készített budapesti, győri, tatabányai épületek, több száz panelház alagsori helyiségeinek tűzvédelmére alkalmaztak azbesztest. Több középület – sportcsarnokok, irodák, vasútállomások – hőszigetelésére is sokáig használták ezt az anyagot – tudtuk meg Bíró Kálmántól, a környezetvédelmi tárca (KÖM) megbízásából a felmérést végző Épületfenntartási K+F Alapítvány irodavezetőjétől.

Év végén Százhalombattán is találtak ilyen házat, így valószínűsíthető, az ezt készítő Dunaújvárosi panelgyártó üzem más épületei is tartalmazzák ezt az anyagot.

A környezetvédelmi tárca vizsgálatai már bebizonyították, több helyen a 25-30 éve beépített s már porladó azbeszt koncentrációja meghaladja az egészségügyi határértékeket. A levegőbe jutó azbesztpor mennyisége házként, sőt helyiségenként is eltérő lehet. A mennyezetre cementhabarcs formájában paplanszerűen felvitt azbeszt porladását növelheti a mesterséges szellőztetés és a különféle szerelési-javítási munkák.

Folytatás az 5. oldalon

Éjjel is küzdöttek a bűvárért

Lapzártánk idején még az Esztramos fogságában – több mint ötven órája

MH-összefoglaló

Tegnap este fél tizenegyig még nem sikerült megtalálni a több mint ötven órája az Aggtelekhez közeli Bódvárakó mellett az Esztramos-hegy Rákóczi-barlangjának fogságába esett 26 éves kutatóbúvárt, aki szombat este hat óra körül szakadt el társaitól.

Hírek szerint méterekre sikerült megközelíteni a szerencsétlenül járt férfit. A helyszínről lapzártakor azt az információt kaptuk, hogy a mentésvezető, Adamkó Péter is lemerült, de ekkor még nem jutott el a fiatalemberhez; a mentést éjjel is folytatták.

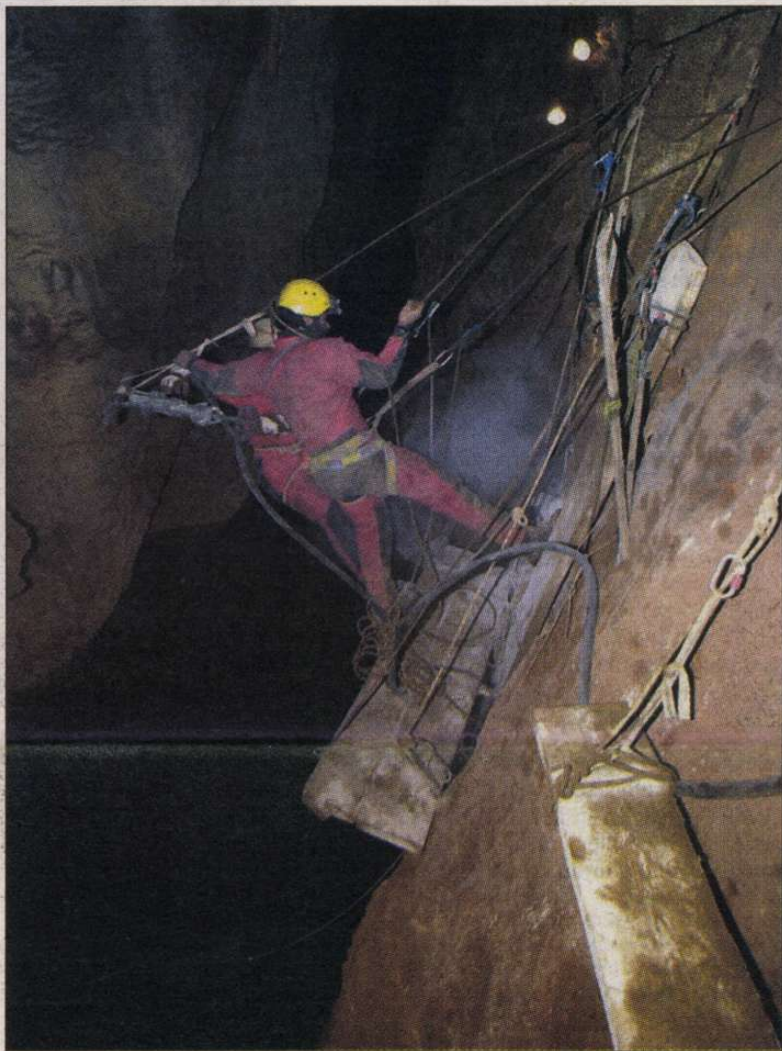
A fiatal budapesti bűvár egyre fárad, de még kitart, s a körülményekhez képest stabil az állapota. Mivel állandóan kommunikálnak vele, azt tudni lehet, hogy balesete után szinte azonnal egy addig ismeretlen kürtöt talált, és kimászott a hideg vízből egy padkára, ahol a víz állása nem túl magas.

A segítségére siető mentők vagy százan vannak, köztük szlovákok is.

Bár a fiatalember nem először vállalkozott hasonló akcióra, nem igazán rutinos barlangi bűvár. A barlangmentők szerint viszont nem igaz, hogy hétfő délelőtt már ereje végére jutva arról beszélt volna, hogy feladja a küzdelmet. Ő is, és a mentésben részt vevők is elszántan küzdenek a szabadulásért.

Hétfő este kezdték el annak a vegyi anyagnak a vízbe juttatását, amely megköti a felkavart iszap szemcséit, és átlátszóbbá teheti a barlangi tó vizét. Közben a víz fölött mikrorobbantásokkal bontják az utat eltorlaszoló sziklát.

A nap témája a 2. oldalon

Felváltva vésik-fúrják a sziklafalat a hegy gyomrában a barlangi mentők

Foto: MTI

Félfordulat a hazai munkaerőpiacon

Tavaly fél év alatt 99 ezer fővel csökkent a foglalkoztatottak száma

A munkanélküliségi ráta 5,6 százalékra csökkent 2001 utolsó negyedében, ami 0,4 százalékkal alacsonyabb az egy évvel korábrinál. Ennek elmentmondanak a tegnapi publikált foglalkoztatottsági adatok: tavaly az október és december közötti hónapokban 3 848 900 foglalkoztatottat tartottak nyilván, ami 48,2 ezer fővel alacsonyabb az előző év hasonló időszakánál.

MH-információ / Papp Zsolt

Tavaly, az utolsó negyedévben 48,2 ezer fővel kevesebb munkavállalót foglalkoztattak, mint egy évvel korábban, derül ki a KSH tegnapi publikált adataiból. A foglalkoztatottak száma a múlt év második negyedében került a csúcsra, akkor 3 millió 950 ezer aktív

munkavállalót írtak össze a statisztikusok, az azóta elmúlt fél esztendőben 99 ezer fővel csökkent a foglalkoztatottak száma. Mindeközben a Miniszterelnöki Hivatal fizetett hirdetése (Népszabadság, Országgyűlési beszámoló 4., január 11.) az „új polgári gaz-

daságpolitika” eredményének tudja be a foglalkoztatottság növekedését: „három év alatt (1998–2000) 200 ezer új munkahely jött létre, és sokkal kevesebb szűnik meg, mint 1998-ban”.

Folytatás a 17. oldalon

Nem juthat minden pártnak ajánlószelvény

A több mint nyolcmillió ajánlószelvényt már borítékolták, de csak a jövő héten kezdik kézbesíteni, majd megkezdődik a versenyfutás. Bár most még úton-útfélen vérmes politikusi reményekről zeng a kampány, mind a 145 bejegyzett pártnak bizonyosan nem jut elegendő kopogtatócédula.

MH-információ / Bodnár Lajos

Hamarosan 145 párt versenghet az ajánlószelvényekért. A legfrissebb adatok szerint ugyanis ennyi pártot tartanak nyilván Magyarországon – tájékoztatták a Magyar Hírlapot a Legfelsőbb Bíróságon. A legutóbbi parlamenti választások óta 42 új pártot regisztráltak, csak a választások előtti évben 19 csoportosulás lépett a politikai porondra. A 145 bejegyzett párt közül hétfőig 15 kérte nyilvántartásba vételét jelölőszervezetként.

Az áprilisi választásokon harmincnyven párt indulását prognosztizálja az Országos Választási Iroda. A tapasztalat mellé tehetjük – döntőbb érvként – a választási matematikát is. A választási törvény szerint ugyanis az lehet (egyéni) képviselőjelölt, akinek legalább 750 nevére szóló ajánlószelvényt sikerül összegyűjtenie.

Ha egy párt mind a 176 egyéni választókerületben jelöltet akar állítani, legkevesebb 132 ezer (!) kopogtatócédulát kell begyűjtenie. Am ha a nyolcmillió választópolgár mindegyike át is adná kopogtatócéduláját, mindenhol legfeljebb 60 párt indíthatna.

Folytatás a 17. oldalon

Évente egy közepes nagyságú erdőt ellopnak

Bár nőnek a telepítések, a fás területek aránya nagyon csekély

Magyarországon évente egymillió köbméternyi fa pusztul el, s ennek 40 százaléka azért, mert ellopják. Illegálisan kivágnak 400 ezer köbméternyi fát, amely a hivatalosan kitermelt famennyiség durván több mint 5 százaléka. Ez is hozzájárul ahhoz, hogy bár az elmúlt nyolc évtizedben 800 ezer hektár erdőt telepítettek Magyarországon, az erdős területek nagysága még így is csak fele az európai átlagnak. Biztató viszont: tavaly és az idén több a telepítés, mint korábban.

MH-információ / Szilágyi Béla

Magyarországon 1,8 millió hektárt borít erdő, amely csaknem 19 százaléka az ország területének. Ez mintegy fele a

36 százalékos európai átlagnak. A hosszabb távú cél, hogy a jelenlegi erdős területek arányát legalább 25 százalékra emeljük, ennek megfelelően mintegy 750 ezer hektárnyi erdőt kell

telepítenünk – tájékoztatta a Magyar Hírlapot Csóka Péter, az Állami Erdészeti Szolgálat főigazgatója, aki szerint ez társadalmi igény is. A jövőben ugyanis több száz ezer hektárral csökkent az agrártárca a termőterületek nagyságát, mert nincs piaci igény a termékek egy részére, s hogy ne maradjanak parlagon a területek, célszerűnek látszik ezek jó részét fával beültetni.

Folytatás a 17. oldalon

Heroikus küzdelem a Bódvarákó melletti barlangban rekedt fiatalemberért

Mentés az Esztramos gyomrából

Harmadik napja a barlang fogságában a fiatal bűvár. Még bírja. Elgyötört, fáradt bűvármentők. Robbantásban, víztisztító anyagban bíznak. Folyamatosan kutatnak, és nem adják fel. A mentés bármelyik pillanatban eredményt hozhat, de eltarthat újabb hosszú órákig is. Biztosat késő este, lapzártakor senki nem tud.

Az a szó, hogy fáradtság, kevés ide. Mérhetetlenül elgyötört mindenki, de egyúttal mérhetetlenül bizakodó. A tekintetekből egyértelműsíthető: az nem lehet, hogy az a 26 éves srác lent maradjon! Fel kell hozni, fel kell jönnie!

Bódvarákó. A térképen csak egy kis pont, a magyar-szlovák határ közelében, pár kilométerre a tornanádaskai közúti határátkelőtől. Az út mentén magasodó, meredek, sziklafalakkal tagolt hegy az Esztramos. Az ennek gyomrában található, a nagyközönség által soha nem látott, ugyanakkor páratlan szépségű barlangrendszerben rekedt szombaton Zsolt, a 26 éves budapesti kutatóbűvár, barlangász.

Társai, Zoltán meséli: jöttek már kifelé a barlangi tóból, hátrapillantott, és nem látta Zsoltot. Eltűnt mellőle. Ő kiűzött, értesítette a csapat többi tagját, akik lemerültek, de ők sem találták a rendkívül zavaros vízben. A biztosítókötél is elszakadt. Szerencse a bajban, hogy Zsolt ki tudott kapaszkodni egy olyan párkányra, ahol van levegő, és ahonnan hangos szóval tudatta: megvan, él, vár...

Vár! Negyvenvalahány óra magányban, bizakodva: jönnek, mentenek, megmennek! Negyvenvalahány óra sötétben, hidegben, vízben, étlen. Szomjan nem, mert víz, az van...! A barlangban. A társaság kutatni, feltárni érkezett a helyszínre. Zsolt is ezt tette. Leereszkedett, alámerült, keresett, kutatott. Társai mondják: nem először. Ha nem is tapasztalt, de nem kezdő. Tudja, mit kell tenni, ha szorult helyzetbe kerül.

Mindenki egyért!

Zsoltot menteni sokan jöttek ide. Száznál is többen. A hír hallatán, hogy a mélyben rekedt, elindultak a miskolci, a budapesti, a pécsi barlangi mentők, jöttek bányamentők a lyukói bányaüzemből, érkeztek csapatok Prágából, Pozsonyból, Rozsnyóból, és együttérző, segítő telefonok szinte mindenünnen. A barlangászok, a barlangi bűvárok társasága nagyon összetartó, itt nem pusztába kiáltott szó: egy mindenkiért, mindenki egyért...!

Amikor a 26 éves kutatóbűvár, barlangász alámerült, szombat volt, este hat óra tájt. Negyven-egynéhány óra elteltével még senki sem tudja pontosan, hol van, hol lehet. Zsolt folyamatosan kommunikál a mentésre indulókkal, de a sziklafal, a víz csaló. Messze viszi, közel hozza, eltéríti a hangot. És a fiatalember tulajdonképpen azt sem sejtí: merre van mentőitől. Hétfőn délután már igen fáradt volt. Érezni lehetett ezt elcsukló hangján, amely egyre halkabbá vált, ám tartotta magát.

Virág Tamás alezredes, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság edelényi irodájának vezetője hétfőn délután megjegyezte a

mentés esélyeiről: olyan, mintha tűt keresnének a kazalban.

Bármelyik pillanatban rálehetünk a fiatalemberre, de akár hosszú órák is eltelhetnek addig, míg megtaláljuk.

Az eddigi balesetek szerencsésen végződtek

A bűvárok félóránként váltják egymást, tudják, ott körözknek a közelben, de a felkavart, zavaros vízben fél-egy méterig sem látni. Tapogatóznak, keresik azt a rést, azt a hasadékot, ahová Zsolt szombat este beúszott, amit visszafelé nem talált, és amit a mentők sem találnak. A hely nagyon szűk, egy, legfeljebb két bűvár lehet egyidejűleg, több olyan rész is van, ahová palackkal a hátukon be sem férnek a mentők.

A Barlangi Mentők Észak-magyarországi Egyesületének titkára, Szabó Tamás arról fogadkozik, mindent megpróbál-

nak, addig innen nem megy el senki, míg meg nem találják a srácot. Azt nem mondta, hogy élve vagy halva...

A mentők hétfőn délután – miközben jószíval egy percre sem hagyták abba a kutatást, a keresést, a sziklafal vágását, hogy egy mentővágatot hajtsanak – egy olyan különleges vegyianyag-szállítmányt kaptak, amelynek segítségével a zavaros víz ülepíthető. Ám ez az eljárás is csak előzetes próbálkozások után használható majd. A mélyben tovább folyik a munka, a bűvárok merülnek és kutatnak, a víz fölötti részen a mentőcsapatok légkalapáscsokkal, minirobbantásokkal tágitják azt a hasadékot, ahonnan sejtésük szerint elérhetik társukat. Arról is folyik a tanácskozás, hogy mennyire kockázatos egy komolyabb robbantás, amivel a mentők útjában álló sziklafal eltávolítható.

A barlang bejáratánál mentő várakozik, hatvan kilométerre innen, Miskolcon helikopter – bevetésre készen.

Az Esztramosban régen volt baleset. A Bükkben az elmúlt hónapokban többször is. Szerencsés, mindannyiszor.

Itt és most mindenki abban bízik: nem lesz ez másképp ezúttal sem...

Fél óra mentőmerülés, több óra pihenés

A mentés rendkívül kimerítő, egy félórás merülés után több óra pihenésre van szüksége a kollégáknak, hogy folytathassák a munkát – magyarázta lapunknak Adamko Péter riasztásvezető. Nehezíti a keresést, hogy a barlangban lévő víztömeg álló- és nem folyóvíz, ezért minden merüléskor egyre zavarosabb lesz. A riasztásvezető szerint az Esztramosnál merülő bűvároknak megvolt a megfelelő engedélyük és képzésük, nincs tudomása róla, hogy korábban bármilyen baleset történt volna a járatokban. Salamon Gábor, az Aggteleki Nemzeti Park igazgató-

ja lapunk kérdésére elmondta, nagyon kevés halálos kimenetelű baleset történt a barlangrendszerekben. Eddig egy bűvár, és egy barlangász baleset volt, mindkettő a 60-as években. Az effajta szerencsétlenségnek szerinte csak fatális emberi mulasztás lehet az oka. Salamon Gábor hozzátette, minden merülés alkalmával van egy merülésvezető, aki az egész akcióért felelős. A vezetőnek megfelelő képesítéssel kell rendelkeznie. Az engedély kiadásakor figyelembe veszik az ő tapasztalatait, és azt, hogy természetvédelmi szempontból mennyire megbízható.

A BARLANGI MÉLYRE SZÁLLÁS SZABÁLYAI

A barlangi merülésnek kemények a követelményei – meséli Medek Miklós bűvárkutató. Egy föld alatti üregből nem lehet csak úgy a felszínre emelkedni, a barlangok járatai olyan szűkek, hogy gyakran csak egy bűvár hatolhat be bizonyos hasadékokba. A merüléseknél egy fő mindig a felszínen marad, hogy kapcsolatot tartson a békáemberekkel, és hogyha valamelyikük nem tér vissza, azonnal értesítse a hatóságokat, és lehetőség szerint megkezdje a mentést. Az ilyen túsírára a bűvárok mindig extra levegővel indulnak, és biztosítókábel rögzíti őket egymáshoz, illetve a barlang kijáratához. Ugyan a kábel speciális, nagy szakítószilárdságú anyagból készült, de elképzelhető, hogy a sziklák éles, gyakran csipkézett pereme mégis elszakítja. A most csapdába esett 26 éves budapesti férfi a lehető legokosabban cselekedett, amikor a kábel elszakadása után egy olyan üreget keresett, amiben volt levegő, így neki most „csak” a tizenkét fokos víz miatt kell aggódnia – vélekedik Medek Miklós. Ilyen hőmérsékleten még a barlangi bűvár neoprén ruhája sem véd a hipotermia (kihűlés) ellen, a hideg víz olyan sok hőt von el a szervezettől, melynek pótlása táplálék hiányában szinte lehetetlen. A barlangi bűvárok egészségügyi csomagját épp az ilyen helyzetekre tervezték, ez tartalmaz a kihűlés ellen használható izolációs fóliát, némi csokoládét és fájdalomcsillapítót is.

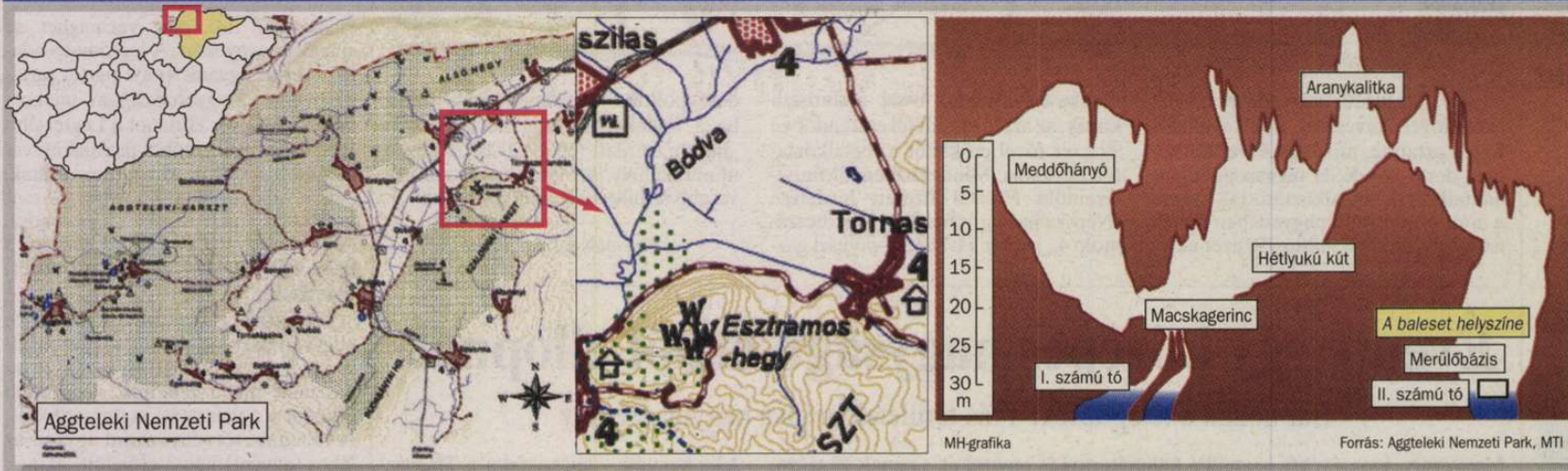
Az oldalt szerkesztette: Szarka Klára
Közreműködött:
Erdélyi Péter, Dreissiger Ágnes, Illésy Sándor

Hiába gyűlt össze több tucat kiváló bűvármentő, a szűk hely miatt csak kettesével tudnak merülni, és szinte centiről centire tapogatják végig a barlang falát. A mentés nagyon fárasztó művelet, egy-egy merülés fél óráig tarthat, és utána többórás pihenésre van szükség

Fotó: MTI

Az Esztramos-barlang helye és keresztmetszete

AZ ESZTRAMOS, A BARLANGKUTATÓK ÁLMA

Az Esztramosi, vagy más néven Földvári Aladár-barlangnak nevezett rendszer a Bódvaszilás községgel szemben fekvő Esztramos-hegyhez tartozik, és az Aggteleki Nemzeti Park területén található. Sokat próbált barlangászok szerint a barlangkutatók egyik álma. A barlangcsodák születésének és halálának színhelye. A Rudabánya-Szentendrás vonulat legészakibb felszínén maradt tagja, kitűnő minőségű, koh-

szatra igen alkalmas mészkőből felépítve. Vasérces repedéseit, teléreit évszázadokkal ezelőtt bányászták, de az ötvenes évektől már a mészkő volt a kincs.

A hegy oldalában a bányászok gyakran bukkantak üregekre, barlangokra. A legelső, hetedik szintű bányavágatban található a két legjelentősebb barlang, a Rákóczi 1. és a Rákóczi 2. Az előbbi 600 méter hosszú és 75-79 méter széles, az utóbbi 533 méter hosszú és 29 méter mély. Ez utóbbiban rekedt a kutatóbűvár. A barlangrendszert először az

1920-as években érték el a közeli vasércbányából, 1958-ban elkészült róla az első térkép. 1964-ben nyitották meg, és feltárás céljából 1968-tól sorozatosan végeznek benne bűvármerüléseket. A feltárást egyébként a 60-as években a vámrőrségi barlangkutató csoportja kezdte, Szilvássy Andor és Szilvássy Gyula vezetésével. A feltárás negyven éve kezdődött, és lényegében mára sem fejeződött be. A barlangászok, a barlangi bűvárok minduntalan leereszkednek, alámerülnek, új és új áratokat keresve és találva.